

Un bosc de paraules

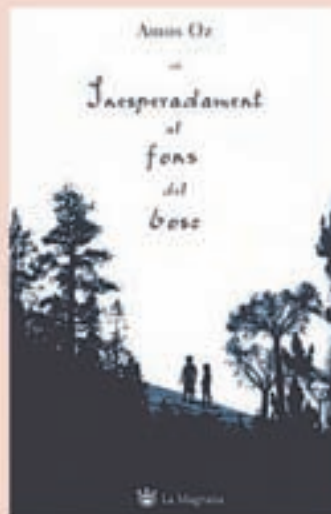
Quim Pérez

la cursa imaginària que mena cap al premi Nobel, Amos Oz és un dels gossos llebrers més ben situats. El podríem col·locar a la mateixa altura d'altres escriptors que apareixen sovint a les travesses de l'Acadèmia Sueca, com Hugo Claus, Joyce Carol Oates, Mario Vargas Llosa o Orhan Pamuk. Aquesta posició privilegiada del narrador hebreu genera en l'àmbit editorial un interès molt viu pels seus títols més recents, com el que ara comentem, que és del 2005. La seva narrativa ha estat traduïda gairebé sencera al castellà, però resta inèdita la majoria de la seva obra assagística sobre la situació a l'Orient Pròxim. En català disposem de la narració infantil *La bicicleta d'en Sumkbi* (Cruïlla, 2003) i d'una obra molt arriscada i innovadora, ja que és una novel·la en vers, *El mateix mar* (Proa, 2002). Atenent l'argument i la trama, *Inesperadament al fons del bosc* és més a prop de la primera que de la segona, malgrat que tant Siruela en castellà com La Magrana en català han escollit publicar-les en col·leccions per a adults en comptes d'infantils. I si la tria d'ambdues és legítima, en bona part és gràcies al llenguatge emprat a la narració. En aquest llibret, com és regla gairebé d'estricta observança a la literatura infantil, l'ànim pedagògic i moral del text regna per sobre de qualsevol altre aspecte i, per això, es recorre al maniqueisme i a una estructura del relat ben simple. En canvi, la prosa d'Oz és força adulta i treballada, lluny dels estàndards actuals de lectura i lèxic juvenils actuals. Descubrim una prosa pausada i delicada, amarada de termes relacionats amb la natura. Si per un moment considerem com a vàlida la màxima que defensa que el nostre món es compon de tot el que podem arribar a anomenar, cal dir que Oz ha aixecat acta d'un espai físic al qual no manca cap detall per semblar real.

Ens trobem davant d'una *aggadah*, un terme relacionat amb les lleis orals jueves però que té una altra accepció vinculada al folklore popular. Una paràbola carregada de consells morals, criatures mítiques i fets increïbles. Oz pren aquest segon significat i relata, en trenta-tres capítols breus, la decadència d'un poble on des de fa molt de temps tots els animals han fugit fins al bosc del dimoni Nehi, sense que cap n'hagi tornat. Els adults del poble han preferit oblidar que alguna vegada van compartir les seves vides amb els animals. Seran dos nens, la Maia i en Mati, els qui desafiant l'oblit oficial s'endinsaran al bosc per descobrir la veritat.

Podem avançar en aquest text menor del gran narrador Amos Oz amb l'ajuda d'un parell de claus de lectura. La més evident és el seu posicionament a favor de mantenir un vincle fort entre natura i ésser humà com apunta al desè capítol "...podem dir que tots nosaltres, sense excepcions, ens trobem en el mateix vaixell: no només tots els nens, no només tot el poble, no només totes les persones, sinó tots els éssers vius. Tots". Aquesta voluntat de situar l'ésser humà al centre que impregna la seva narrativa l'agermana amb tres Nobels recents: Kenzaburo Oé, José Saramago i J. M. Coetzee. Una altra porta d'accés a aquesta mena de fauna sense animals és la reivindicació de la individualitat de les persones com un element positiu davant del gregarisme castrant que imposa el col·lectiu. Els infants representen el primer i els adults el segon. Oz ho arrodoneix rompent una llança a favor de les persones singulars i diferents, que el grup margina, estigmatitza i de les quals fa befa.

Finalment, ens la podem prendre com un pòrtic d'entrada a una de les seves obres majúscules en forma d'autobiografia novel·lada, *Una història d'amor i de tenebres*, que La Magrana publicarà properament. Si ara qualsevol objecció queda mitjanament redimida gràcies a una prosa majestuosa, en aquest altre títol anunciat, Oz organitza i narra tota la seva existència fins als dotze anys col·locant com a clau de volta una fe inqüestionable en la paraula.

Amos Oz

(Jerusalem, 1939) viu a Arad, al sud d'Israel i fa classes de literatura hebrea moderna a la Universitat Ben Gurion del Neguev. La llista de premis que ha rebut és molt extensa: el Prix Femina el 1988, el Frankfurt Peace Prize el 1992, el Premi Goethe el 2005 i el Premi Internacional Catalunya per la seva obra literària i la seva contribució i esforç per a l'assoliment de la pau al conflicte araboisraelià el 2004, entre altres distincions.

Autor_Amos Oz

Traducció_Roser Luch i Oms

Editorial_RBA La Magrana

Pàgines_117